

Схема оцінювання тестового завдання з розгорнутою відповіддю

Л.О. Лузан,
доцент кафедри методики
навчання мов і літератури, к.пед.н.

Людина – соціальна істота, а тому їй не властиво надовго залишатися на самоті. Разом із тим багато хто впевнений, що саме самотність допомагає індивіду зрозуміти себе, проаналізувати своє життя. Вони заперечують думку, що тільки оточення може дати об'єктивну оцінку людині, її діям і вчинкам.

Наскільки людині варто дослухатися до думки оточення про неї?

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗМІСТУ ВЛАСНОГО ВИСЛОВЛЕННЯ

Критерії	Зміст компонента	Композиційне оформлення та словесний вияв	К-ть балів
1. Теза	Учасник чітко формулює тезу, яка презентує його власну позицію. 1) підтримує запропоновану думку; 2) спростовує (заперечує) думку; 3) займає проміжну позицію	Теза передує аргументам. Учасник <u>може</u> використовувати мовні конструкції	2

Критерії	Зміст компонента	Композиційне оформлення та словесний вияв	К-ть балів
1. Теза	У роботі немає вправного формулювання тези, але є речення та ключові слова, що доносять власний погляд учасника на обговорювану проблему.	Теза розташована після аргументів або теза розірвана аргументами чи прикладами. Є натяк на тезу. Учасник <u>може</u> використовує мовні конструкції	1
1. Теза	Учасник не формулює тези. Учасник формулює тезу, яка не відповідає запропонованій темі.	У роботі відсутні речення та ключові слова, що свідчать про розуміння теми.	0

Критерії	Зміст компонента	Композиційне оформлення та словесний вияв	К-ть балів
2. Аргументи	Учасник наводить принаймні два <u>доречних докази</u> , підстави для обґрунтування, підтвердження висловленої тези, які пов'язують її з прикладом.	Аргументи передують прикладам. Учень <u>може</u> використовувати мовні конструкції на зразок «тому що», «це доводить», «підтвердженням цього є», «це засвідчує», «свідченням цього є», «доказом цього може бути» тощо.	2
2. Аргументи	Учасник наводить принаймні один доречний доказ для обґрунтування висловленої тези. Учасник наводить аргументи, що є односторонніми. Один з аргументів не є доречним стосовно сформульованої тези	Аргументи доречні, але розташовані після прикладів.	1
2. Аргументи	Учасник не наводить жодного аргументу для обґрунтування тези. Наведені аргументи не є доречними		0

Критерії	Зміст компонента	Композиційне оформлення та словесний вияв	К-ть балів
За. Приклад з літератури чи інших видів мистецтва	Учасник наводить принаймні один доречний приклад із художньої літератури або інших видів мистецтва. Указано проблему, порушену у творі, художній образ, через який проблему розкрито, назву й автора твору, може бути наведено цитату з твору. Учасник може також посилатися на факти з життя митців, якщо ці факти стосуються їхньої творчості.	Учасник <u>може</u> використовувати мовні конструкції на зразок «наприклад...», «прикладом може слугувати...», «яскравим прикладом цього може слугувати...», «не можна не згадати...» тощо.	2

Критерії	Зміст компонента	Композиційне оформлення та словесний вияв	К-ть балів
За. Приклад з літератури чи інших видів мистецтва	Відсутня мотивація наведення цього прикладу, або приклад містить фактичні помилки, або приклад не конкретизований через художній образ.		1
За. Приклад з літератури чи інших видів мистецтва	Приклад з літератури чи інших видів мистецтва відсутній або недоречний		0

Критерії	Зміст компонента	Композиційне оформлення та словесний вияв	К-ть балів
36. Приклад, що є історичним фактом або випадком з життя	Учасник наводить принаймні один доречний приклад або з історії, або із суспільно-політичного життя, або власного життя. Учасник може посилатися на факти з життя митців, якщо ці факти не стосуються їхньої творчості. Конкретність	Учасник <u>може</u> використовувати мовні конструкції на зразок «наприклад...», «прикладом може слугувати...», «яскравим прикладом цього може слугувати...», «не можна не згадати...».	2
36. Приклад, що є історичним фактом або випадком з життя	Немає мотивації наведення цього прикладу. Приклад містить фактичні помилки. Приклад з історії, суспільно-політичного чи власного життя відсутній або недоречний		1 0

Критерії	Зміст компонента	Композиційне оформлення та словесний вияв	К-ть балів
4. Логічність і послідовність	У роботі відсутні порушення причиново-наслідкових зв'язків.	Учасник структурує роботу за абзацами. Використовує мовні кліше, слова-скріпи, що оформлюють текст, на кшталт «по-перше», «по-друге», «з цього випливає», «як було зазначено», «повертаючись до думки», «як можна побачити» тощо.	2
	У роботі є порушення логіки викладу. Учасник формулює вступ, не пов'язаний з темою та змістом власного висловлення	Учасник не структурує роботу за абзацами. Засобів міжфразового зв'язку немає	1
	Логіка викладу відсутня		0

Критерії	Зміст компонента	Композиційне оформлення та словесний вияв	К-ть балів
5. Висновок	Висновок органічно впливає з тези, аргументів і прикладів. Висновок розташований наприкінці роботи	Учасник <u>може</u> використовувати мовні конструкції на зразок «отже», «таким чином», «можна зробити висновок», «висновком може слугувати» тощо.	2
	Висновок не пов'язаний з аргументами та прикладами.	Учень неправильно оформлює висновок, наприклад, починає його словами «я вважаю».	1
	Висновку немає. Висновок не відповідає тезі та змісту власного висловлення.		0
			12

У мовленнєвому оформленні власного висловлення враховується відповідність роботи

- орфографічним,
- пунктуаційним,
- лексичним,
- граматичним,
- стилістичним нормам української мови.

Мовленнєве оформлення власного висловлення оцінюється за двома критеріями: 6а та 6б.

4. Орфографічна й пунктуаційна нормативність власного висловлення оцінюється за критерієм 6а, як це показано в таблиці 2.

6а. Кількість орфографічних і пунктуаційних помилок	Кількість балів
0-1	4
2-6	3
7-11	2
12-16	1
17 і більше	0

5. При оцінюванні орфографічної й пунктуаційної нормативності роботи

Систематичне порушення норм милозвучності (3 і більше випадків порушення на одне з правил: у–в, і–й-та, рахують як 1 стилістичну помилку

2 негрубі помилки слід рахувати як 1 грубу.

До негрубих слід зараховувати такі помилки:

- у винятках з усіх правил;
- у написанні великої літери в складних власних назвах;
- у випадках написання разом і окремо префіксів у прислівниках, утворених від іменників з прийменниками;
- у випадках, коли замість одного розділового знака поставлений інший;
- у випадках нерозрізнення не/ні (не хто інший / ніхто інший ...);
- у пропуску одного зі сполучуваних розділових знаків або в порушенні їх послідовності.

6. Оцінювання лексичної, граматичної та стилістичної нормативності власного висловлення

6.Б кількість лексичних, граматичних і стилістичних помилوک	Кількість балів
0-1	4
2-4	3
5-7	2
8-10	1
11 і більше	0

Розвиток комунікативних умінь

Тема: Книга

Опрацюй поданий матеріал і виконай завдання.

Можлива тематика творів

Книга подібна воді - дорогу проб'є усюди.

Чи може книга бути другом і порадником?

Чи може книга змінити життя людини?

Книга чи комп'ютер?

Одна мудра книга краща від найбільшого багатства.

Перське народне прислів'я

Дім, в якому немає книг, подібний до тіла, позбутого душі.

Цицерон

Сад житейської мудрості

Книги - ключ до знань.

Золото добувають із землі, а знання - з книжок.

З ручаїв - ріки, з книжок - знання.

Хліб наснажує тіло, книга - розум.

Книга - міст у світ знань.

Розум без книги, що птах без крил.

З книгою подружишся, розуму наберешся.

Книги читати - усе знати.

З книгою жити - з добром дружити.

Нема розумного сусіда - з книгою поговори.

Книга добру навчить, від дурного відверне.

Книги - води ріки, що наповнюють кожного.

Давньоруська мудрість.

Друкувати книжки - це значить друкувати гроші.

Народна мудрість.

- «Людина, для якої книжка уже в дитинстві стала такою необхідною, як скрипка для музиканта, як пензель для художника, ніколи не відчує себе обділеною, збіднілою, спустошеною».

В.Сухомлинський

- «...Дивною і ненатуральною здається людина, яка існує без книги».

Т.Г.Шевченко

- «Бібліотеки - це скарбниці всіх багатств людського духу».

Г.Лейбніц

- «Читайте! Нехай у вашому житті не буде жодного дня, коли б ви не прочитали хоча б сторінки з нової книги». К.Паустовський

- Книги - морська глибина.

Хто в них пірне аж до дна

Той, хоч і труду мав досить,

Дивнії перли виносить. (І.Франко)

- Хто полюбить книгу,

той далеко піде у своєму розвитку.

- Книга рятує душу від здерев'яніння. (Тарас Шевченко)

- Життя без книг - це хата без вікна. (Д.Павличко)

Символіка

Книга - символ Всесвіту;
знань, мудрості;
Бога, Істини;
Езо - та екзотеричного.

У літературі образ книги усимволізовує невичерпне джерело мудрості, культури, освіченості.

Алгоритм створення власного висловлювання на тему

Чи може книга змінити життя людини?

Основна думка (теза): Книга може змінити життя людини.

Аргумент 1. Людина, яка любить і вміє читати - щаслива.

Аргумент 2. Книги змушують людину постійно самовдосконалюватися.

Аргумент 3. Книга - джерело знань, яке допоможе змінитися.

Чим це підтверджується?

Приклад 1. *Думка відомої людини або народна мудрість.*

(«Людина, для якої книжка уже в дитинстві стала такою необхідною, як скрипка для музиканта, як пензель для художника, ніколи не відчує себе обділеною, збіднілою, спустошеною»

В.Сухомлинський

«Люди перестають мислити, коли перестають читати». *Д.Дідро.*

Народна мудрість

З книгою жити - з добром дружити.

Нема розумного сусіда - з книгою поговори.

Книга добру навчить, від дурного відверне.

Приклад 2. *Посилання на літературний твір*

(Михайло Стельмах «Щедрий вечір».

Шевченко «Біографія»,

В.Мономах «Похвала книзі»,

біографія Л.М.Толстого) тощо

Приклад 3. *Посилання на власний досвід*

(Екскурсія до бібліотеки.

Несподівана чи випадкова зустріч з цікавою книгою.

Побачене на власні очі або в книзі, телевізорі, Інтернеті тощо.

Рекомендація друга, батьків, вчителя, сусіда, випадкового попутника...)

Ілюстративний матеріал (до прикладу №3)

Пам'ятники книзі в Польщі та Німеччині

Зверни увагу!

Помилка, яка найчастіше зустрічається - **повтор**.

Щоб цього уникнути, запам'ятай наступні слова.

Називання автора - майстер слова, письменник, класик, митець, майстер пера.

Дії автора - описує, змальовує, зображує, показує, знайомить з, вводить у..., створює.

Називання книги - книга, твір, повість, роман, оповідання...

Оцінка епізоду - цікавий, захоплюючий, вражаючий уяву, пізнавальний, повчальний, який примушує замислитись, захоплюючий, дивовижний...

Загальне вираження оцінки - сподобатися, схвилювати, запам'ятатися, залишитися в пам'яті, вразити, відкрити для себе.

Факти для роздумів

За даними опитувань,

- 35 % українців взагалі нічого не читають, а 46 % населення не купує книжок, тому що не мають у цьому потреби.
- Останнім часом у нас випускається 1,2 книги в розрахунку на одну особу, що в 4 рази менше, ніж в Росії, та в 4-8 разів менше, ніж у країнах ЄС.
- Одна книжкова крамниця в Україні припадає лише на 96 тисяч чоловік, у той час, як у Франції - на 20 тисяч, а у Росії - на 75тисяч.

У Стародавньому Китаї книга вважалася однією із восьми святих речей, силою, здатною захистити від злих духів. У системі символів Грааля книга означає пошук втраченого світу.

У буддизмі усимволізовує досконалу мудрість, мову.

Книгами Книг у світовій культурі вважаються Біблія, Коран, «Книга Тота (Гермеса)», «Книга Єноха», Тора, Кабала, «Голубина книга», «Влесова (Велесова) книга» та ін.

Священним для українців є «Остромислове євангеліє» - перша україномовна книга, на якій і сьогодні дають клятву народу України її Президенти, вступаючи на посаду.

Чи може

За всіх часів і в усіх народів найбільшим добром вважалася книга. Вона була і є другом і порадником, джерелом знань, хранителькою духовних надбань Багатьох поколінь. **(Вступ)**.

На мою думку, книга активно впливає на життя людей. **(Теза)**.

З її допомогою ми пізнаємо світ і себе в ньому.
(Аргумент 1)

Вона примушує нас замислюватись над тим чи іншим питанням. **(Аргумент 2)**

«Люди перестають мислити, коли перестають читати», - запевняв ще два століття тому Дені Дідро.
(Аргумент 3)

Іноді, коли почуваєшся самотнім чи пригніченим, візьмеш до рук книгу - і уже маєш поряд друзів, які тебе розраджують. В.Сухомлинський мав рацію, коли писав: «Людина, для якої книжка уже в дитинстві стала такою необхідною, як скрипка для музиканта, як пензель для художника, ніколи не відчує себе обділеною, збіднілою, спустошеною». **(Аргумент 4)**

Мені пощастило поспілкуватися з багатьма людьми, які завдяки книгам змінили своє життя. У них вони знайшли для себе відповідь на питання: «Як же будувати своє майбутнє?»

Я хочу розповісти вам одну цікаву і, на мій погляд, повчальну історію.

Звучить трішечки смішно, але мій сусіда, 16-річний здоровань Андрій, бешкетник і хуліган, з яким не знали що робити ні батьки, ні вчителі, ні міліція, прочитав випадково казку «Котигорошко». (На прохання тітки доглядав її чотирирічного сина). І загорівся бажанням стати сильним, як той богатир. Записався до секції, кинув палити, бешкетувати. Мати Андрієва тепер на казку, як на ікону, молиться. Та й сама читати почала...
(Приклад з власного досвіду).

Про велику любов до читання розповідає М.Стельмах у повісті «Щедрий вечір». Маючи потяг до книги, головний герой твору Михайлик, «проковтнув» усі, які були в хаті-читальні, купував їх за насіння у хитрого Юхима. А коли хлопця записали у бібліотеку в Майдані-Трепівському, це стало найщасливішою подією в його житті. Під впливом прочитаного Михайлик ще в школі починає писати п'єси.

Якби не та любов до книг, чи став би М.Стельмах письменником? **(Приклад з літератури).**

Отже, спираючись на ці незаперечні приклади впливу книг на життя людей, зроблю висновок: читайте, вдумуйтеся в прочитане, наслідуйте кращі риси улюблених героїв - і життя ваше обов'язково зміниться. Звичайно, на краще. **(Висновок).**

Тема: **Патріотизм**

Можлива тематика творів

Сад житейської мудрості

Символіка

Можлива композиція твору

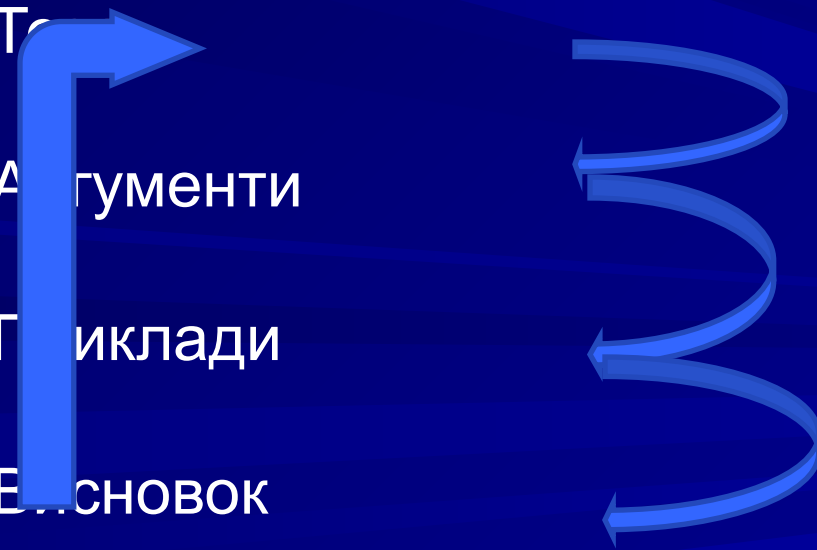
Вступ

Т

Аргументи

Приклади

Висновки

- Пузиря запідозрили, і викликали в міліцію.
- Петро приїхав за день до смерті Наталки, яка померла за три дні від невідомої хвороби.
- Чвари Кайдашів зробили їх кращими.
- Деякі люди не можуть відрізнити психолога від психіатра. (порушено проблему).
- Сільськогосподарські тварини.
- Коли люди з'їдали тварин, вони почали з'їдати своїх дітей, батьків тощо.
- Проблема молоді – це батьки і дівчина (або хлопець).
- Коли з батьками починаються проблеми, починаються сори...
- На цій землі жили хлібороби і український народ, а зараз теж проблема в Україні поприїжають з інших стран народ й викуплює Українську землю.
- Історія України шита червоними нитками.
- В моєї подруги був поганий сусід, а коли у неї повибігали свині із хліва вона зрозуміла, що він хороший.
- Дві куми Іра і Света посварилися, а потім помирилися.
- Тре включити мозги, тре подивитись, а точніше голову. Мому, своєму. (Рівне)
- Ще я пам'ятаю вислів, в загалі я пам'ятаю багато висловів.
- Він з мурашками на шкірі сказав.
- Від нас самих залежатиме скільки триватиме полоса чорна, а скільки біла полоса синього неба.
- Твори Шевченка читають і плачуть, читають і плачуть.
- Хтось проблеми перестрибує.

- Поети шановані люди, ми їх поважаємо. Подолавши свої проблеми, вони стали шанованими людьми. Вічна їм пам'ять.
- Українці ішли босоніж до своєї незалежності.
- На мою думку не треба наводити приклади.
- Мир, труд, май (так закінчується твір)
- Для когось вирішити проблеми як два пальці об асфальт, а для когось – підкорення Евересту.
- Наступивши на голки один раз...
- Шевченко ославив своє прізвище не тільки в світі чи пострадянському союзі...
- Після смерті він став гавно вчитися, читати книжки!
- Придбати нових гравців, а старих продати.
- У ХІ ст. стала неминучою загибель біля комп'ютеру.
- Коли є голова – нема проблем, і не потрібно їх вирішувати.

102 слова – 15 балів

(теза – 2 б., аргументи – 2 б., приклади – 3 б., висновок – 2 б., логіка – 2 б., висновок – 2 б., грамотність -1 б., стилістика – 1 б.).

Кількість помилок:

Грамотність – 121

Стилістика, лексика – 56.